

UUDENMAAN YMPÄRISTÖKESKUKSELLE

ASIA: Muistutus YTV:n ympäristölupahakemuksesta koskien Ämmässuon jätteenkäsittelykeskuksen hakemuksen täydennystä 1.3.2002.

MUISTUTTAJAT:

Berndt Brunow, Espoossa sijaitsevan tilan Urberga omistajana.
Niemis Kb, Espoossa sijaitsevan tilan Niemis omistajana.

ASIAMIES JA PROSESSIOSOITE:

Lakimiehet Juha Sario ja Sakari Niemelä, Ympäristölakiasiantomisto Niemelä & Sario Oy, Tehtaankatu 5 C 46, 00140 Helsinki, puh. 09 – 622 1112, fax. 09 – 625 043.

LUVAN HAKIJA:

Pääkaupunkiseudun yhteistyövaltuuskunta (YTV), Helsinki.

MUISTUTUS:

Aluksi viittaamme 31.5.2001 jätetystä ja kesäkuussa 2001 täydennetystä lupahakemuksesta tekemäämme muistutukseen ja uudistamme siinä esitetyt vaatimukset. (Muistutus liitteessä 1) Haettua ympäristölupaa ei tule myöntää, koska sille ei ole aikaisemmassa muistutuksessamme (liite 1) ja jäljempänä esitetyin perustein YSL 42 §:n mukaisia edellytyksiä.

Täydennämme aiemman muistutuksemme vaatimusosaa vielä siltä osin, että toteamme ympäristöluvan myöntämisen nyt estyvän myös YSL 42.2 §:n nojalla koska Espoon kaupunkisuunnittelulautakunta on asettanut päätöksellään 24.1.2002 alueen rakennuskieltoon asemakaavan laatimista varten. Esitämme täydennetyn lupahakemuksen johdosta lisäksi seuraavaa:

1. KAATOPAIKKATOIMINTOJEN LUVITUKSESTA

Ämmäsuon yhdyskuntajätteen läjitys ja siihen liittyvät oheistoiminnot ovat jatkuneet jo vuosikausia ilman ympäristölainsäädännön edellyttämiä lupia. Edelleenkin käytössä olevalla Ämmäsuon yhdyskuntajätteen kaatopaikalla ei ole ollut lupaa vuoden 1985 sijoituspaikkaluvan jälkeen, vaikka jo ympäristölupamenettelylaki edellytti haettavaksi jätelain 42 §:n mukaista lupaa. YTV haki 20.12.1996 kaatopaikkatoiminnalle ympäristölupaa ja täydensi lupahakemustaan 19.2.1997, mutta puutteellisista lupahakemuksista ei tehty päätöstä. Tämän jälkeen 1.3.2000 voimaan tullut ympäristönsuojelulaki on edellyttänyt ympäristölupaa, mutta myöskään tämän lain mukaista lupaa ei ole myönnetty lupahakemusten puutteellisuudesta johtuen.

Kaatopaikan pitäjä (YTV) on jättänyt 31.1.2001 sille annetun määräyksen mukaisesti lupahakemuksensa Uudenmaan ympäristökeskukseen v. 2001 toukokuun loppuun mennessä ja täydentänyt sitä myöhemmin kesäkuussa. Kesäkuussa jätetty hakemus koski vanhoja täyttöalueita koskevan läjityksen lisäksi seuraavia toimintoja:

- Yhdyskuntajätteen läjitys 800 000 t/a
- Biojätteiden kompostointi, jätemäärä 60 000 t/a

- Puhdistamojätteiden kompostointi, lietemäärä 30 000 t/a
- Hyötyjätteiden esikäsittely ja välivarastointi, jättemäärä 200 00 t/a
- Ongelmajätteiden vastaanottoa, lajittelu ja välivarastointi, jättemäärä 500 t/a
- Kaatopaikkavesien käsittely
- Kaatopaikkakaasun käsittely
- Muut tarvittavat oheistoiminnot
- Pilaantuneiden maamassojen kompostointi 50 000 t/a
- Biojätteen ja muun orgaanisen jätteen kompostointi 55 000 m³/a.

Lupahakemuksen mukaan *“lupaa haetaan toistaiseksi ja siihen saakka, kun korvaava kaatopaikka tai muu toiminto on saatu käyttöön.”*

Uudenmaan ympäristökeskus velvoitti YTV:n täydentämään 31.5.2001 ympäristökeskukseen saapunutta, jätteenkäsittelyaluetta koskevaa ympäristölupahakemusta. Täydennyspyynnön (1.11.2001) mukaisesti kaatopaikan pitäjän tuli täydentää lupahakemusta laaja-alaisesti muun ohella kaatopaikka-alueen pinta- ja pohjavesitarkastelun, kaasun käsittelyn, kompostoinnin, lietteiden kompostoinnin, pilaantuneiden maiden käsittelyn sekä hyötyjätteiden ja ongelmajätteiden käsittelyn osalta. YTV on vastannut täydennyspyyntöön toimittamalla kokonaan uuden ympäristölupahakemuksen liitteineen ympäristökeskukseen. (saapunut 1.3.2002.)

Nyt (1.3.2002) saapuneessa hakemuksessa lupaa haetaan seuraaville toiminnoille:

- Kaatopaikka, jättemäärä 700 000 t/a, ei sisällä peitemaana hyödynnettäviä ylijäämämaita
- Biojätteiden kompostointi, jättemäärä 49 000 t/a
- Puhdistamolietteiden kompostointi, lietemäärä 30 000 t/a
- Pilaantuneen maan käsittely: mikrobiologiseen ja vastaavaan käsittelyyn soveltuvat, lähinnä hiilivedyillä pilaantuneet maamassat 50 000 t/a
- Hyötyjätteiden, kuten lasi, metalli, puu ym. esikäsittely ja välivarastointi, jättemäärä 30 000 t/a
- Peitemaana ja kaatopaikkarakenteissa hyödynnettävät ylijäämämaat ja vastaavat, jättemäärä 300 00 t/a
- Lähinnä kotitalouksien ongelmajätteiden vastaanotto, lajittelu ja välivarastointi, jättemäärä 10 000 t/a
- Jätepolttoaineen tilapäinen varastointi, enimmäismäärä 200 000 t/a
- Kaatopaikkavesien käsittely

- Kaatopaikkakaasun käsittely
- Muut tarvittavat oheistoiminnot
- Kaatopaikan sulkeminen

Haitankärsijöiden kannalta on ollut erittäin ongelmallista, ettei pohjoismaiden suurimmalla kaatopaikalla ole ollut vuosiin lainvoimaista ympäristölupaa, jossa olisi voitu antaa tarvittavia määräyksiä päästöjen hallitsemiseksi. Jätetty lupahakemus tulee käsitellä pikaisesti ja ottaa erityisesti huomioon vuosia jatkunut ympäristön sietokyvyn ylittyminen.

2. LUPAHAKEMUKSEN VESISTÖTARKASTELU

Lupahakemukseen liitettyssä kaatopaikan perusselvityksessä ja sen liitteissä on aikaisempaa kattavammin esitetty Loojärveen laskevien purojen haitta-ainepitoisuudet. Lisäksi perusselvityksen liitteessä 4 esitetään Loojärvestä v. 1981-1996 otettujen näytteiden tuloksia. Perusselvityksen kuvailevassa osiossa ei kuitenkaan oteta kantaa Loojärven veden laadun kehitykseen. Liitteissä esitettyjen kaavioiden pohjalta on vaikea kattavasti hahmottaa vedenlaadun tai Loojärvestä ilmenevän kaatopaikkakuormituksen kehitystä näytteiden hajanaisuudesta ja puutteellisuuksista johtuen. Kaatopaikkavaikutusten arvioimiseksi olisi ollut tärkeää tietää myös viime vuosien mittaustulokset Loojärvestä. Puroista otettujen pintavesinäytteiden perusteella erityisesti v. 2000 Loojärveen on päätyntä huomattavassa määrin kaatopaikkavesiä.

Länsi-Uudenmaan Vesi ja ympäristö ry:n laatimassa vesistötutkimuksessa tarkasteltiin Loojärven ja siihen laskevien purojen vedenlaatua 30.5.2001 virtaamatilanteessa eli sen jälkeen, kun kaatopaikan pitäjä oli alkanut johtaa kaatopaikan kalvon alapuoliset vedet viemäriin (tammikuussa 2001). Selvitys osoittaa, että Ämmäsuon purosta Loojärveen tuleva kokonaiskuormitus on vähentynyt v. 2000 tilanteesta (jolloin Espoon ympäristölautakunta piti vesiä jätevesien kaltaisina) mutta haitta-ainepitoisuudet ovat silti edelleen varsin korkeat. Selvityksessä todetaan muun ohella seuraavaa:

”Ämmäsuon läjitysalueiden suunnasta Loojärveen laskevan puron (Ämmäsuonpuro) kokonaiskuormitusvaikutus oli Loojärven kannalta suhteellisen vähäinen, mutta lähes kaikilta tekijöiltään kuitenkin suurempi kuin kyseisen puron virtaamaosuus Loojärven kautta kulkevasta kokonaisvirtaamasta. Erityisesti Ämmäsuonpuron kokonaistyyppi-, kokonaishiili-, kloridi-, sulfaatti- ja rautapitoisuudet olivat korkeita. Näistä kloridi ja sulfaatti ovat tyypillisiä kaatopaikkatoiminnan ja läjitysalueiden indikaattoreita.”

Itse Loojärven vesi oli selvityksen mukaan heikkolaatuisempaa kuin siihen tulevien purojen ja siitä lähtevän puron vesi. Tämä viittaa selvityksen mukaan osaltaan lähivaluma-alueen suureen kuormitusvaikutukseen ja siihen, että järvi toimii jossain määrin ravinteiden ja muiden kuormitusta aiheuttavien aineiden sitoijina.

Selvitys näyttäisi antavan oikeasuuntaisen kuvan tämän hetkisestä Loojärveen kohdistuvasta pintavesikuormituksesta. On kuitenkin pidettävä mahdollisena, että Loojärveen päätyy haitta-ainekuormitusta myös selvityksessä mainitsemattomia purkureittejä pitkin. Perustilaselvityksen (s. 6) mukaan pohjaveden havaintoputkista tehtyjen vesipintamittausten tulosten perusteella pohjaveden virtaus suuntautuu nykyisellään kaatopaikka-alueelta etelään. Ei voida pitää missään tapauksessa selvänä, että kaatopaikkavedet purkaantuisivat alapuoliseen vesistöön pelkästään pintavesien purkureittejä pitkin. Vaikka puroissa ei ole havaittu kaatopaikkavesiä, jätevesien purkaantumista syvimmissä maakerroksissa on kuitenkin pidettävä mahdollisena. Vesi-Ekon mukaan kaatopaikkakokemukset muualla Suomessa ovat osoittaneet, että kaatopaikan pitkäaikaisseuranta saattaa paljastaa yllättäviä kulkeutumisreittejä ja kuormitusmääriä eivätkä päästöt välttämättä ole havaittavissa pintavesitarkkailussa. Esimerkiksi Savonlinnan Kaakkolammen kaatopaikalla pintavirtausta merkittävämmän kaatopaikka-aineiden valunnan on havaittu tapahtuvan maa- ja kallioruhjekerroksissa 10-20 m syvyydessä. Vesi-Ekon mukaan maan suodatus- ja pidätyskyvystä johtuen järveen tulevien haitta-aineiden havaitsemiseksi tarvitaan pitkäaikainen seuranta ja ainetaselaskenta. Vesi-Eko katsoo, että usein vain ainetaselaskelmilla voidaan paljastaa ja todistaa mahdolliset piilotulot.

Edellä esitetyn perusteella onkin varsin merkillistä, että vaikka hakija toteaa perusselvityksen liitteessä 3 a, että kaikki kaatopaikan luoteispuoliset pohjavesiputket ovat tuhoutuneet, ei niiden tilalle ole asennettu uusia havaintoputkia, vaikka alueelta on aiemmin mitattu mm. erittäin korkeita ammoniumtyppipitoisuuksia.

3. HAJUPÄÄSTÖT

Lupahakemukseen on liitetty Ämmäsuon ympäristössä esiintyvistä hajuista kenttähavainnoilla tehty kartoitus. (VTT:n tekemä selvitys) Jätteenkäsittelykeskuksen 2 km säteellä vähintään selväksi luokitellun hajun esiintymistiheydeksi todettiin 7 % ja 3 km säteellä vastaava hajun esiintymistiheys oli 4 %. Hajulähteeksi arvioitiin 70 %:ssa tunnistetuista hajuista kaatopaikka (kasa) ja 30 % kompostointi. Kompostoitavan lietteen osuus jäi alle 1 %.

Suomessa ei ole annettu suoria ohjearvoja hajulle. Selkeitä ohjearvoja tai ohjearvoehdotuksia hajun esiintymiselle on ainoastaan Saksassa ja Tanskassa. Selvityksen mukaan

”Ämmässuon lähiympäristössä 3 km:n etäisyydelle asti sekä koilis-itä-suunta 3 km etäisyydelle asti ylittää Saksassa asuinalueelle määrityn hajuohjearvon ja sektoreittain tarkastellen länsi-pohjois-itä suunnat ylittävät myös teollisuusohjearvon. Tanskan ohjearvon Ämmässuon aiheuttama hajutilanne ylittää.”

Myös Suomessa on annettu ehdotus hajuohjearvoiksi, mutta sillä ei ole kuitenkaan virallista asemaa. Ehdotuksen mukaan selvää hajua saisi esiintyä 3-9 % kokonaisajasta siten, 3% olisi raja-arvo erittäin epämiellyttävälle hajulle ja 9 % miellyttävälle hajulle.

Selvityksessä todetaan Ämmässuon kaatopaikan ja sen oheistoimintojen aiheuttamasta hajuhaitasta seuraavaa:

”Ämmässuon jätteenkäsittelykeskuksesta peräisin olevan hajun erottaminen ulkoilmassa oli selkeää ... Tuulisella säällä hajuviuhka oli melko kapea, mutta etenkin inversiotilanteessa hajuviuhka oli laaja ja haju saattoi olla hyvin voimakasta. Yleensä kompostoinnin haju ei levinnyt 3 km:a kauemmaksi, mutta kaatopaikan hajua esiintyi myös 5 km:n etäisyydellä ... Havaintopäivinä vallitsevien erilaisten lämpötila ja tuuliolosuhteiden takia havainnointi antoi hyvän kokonaiskuvan hajun käyttäytymisestä.”

Kaatopaikan pitäjä esittää hakemuksessa toimenpiteitä, joilla hajuhaitta pyritään saamaan kuriin. Yleissuunnitelman (s. 68) mukaan yhdyskuntajätteen aiheuttamia hajuhaittoja pyrittäisiin vähentämään mm. jätteen murskauksella ja peittämisellä sekä kaatopaikkakaasun keräämisellä ja käsittelyllä.

Biojätteiden kompostointi on aikaisemmin tapahtunut ulkona sijaitsevilla aumoissa. Hakemukseen liitetyn hankesuunnitelman (s. 9) mukaan kompostointilaitos ei ole toistaiseksi saavuttanut nimelliskapasiteettia, josta johtuen jälkikompostointiin siirrettävä esikompostointi on jäänyt raakaksi ja aiheuttanut hajuhaittoja. Hajuhaittojen vähentämisen kannalta ehkä merkittävin, hankesuunnitelmassa esitetty uudistus on jälkikompostoinnin siirtäminen suljettuun tilaan ja pyrkiminen hajukaasujen tehokkaampaan käsittelyyn.

Esitetyt toimenpiteet vähentänevät jonkin verran hajupäästöjä mutta ottaen huomioon läjitettävien ja kompostoitavien massojen määrä ja YTV:n teknisten ratkaisujen toimivuuteen liittyvät huomattavat riskit, kohtuutonta räsitusta aiheuttavista hajupäästöistä ei voitane päästä

vielä esitetyillä toimenpiteillä eroon. Se, että hakemuksessa esitettyjen strategioiden toteuttaminen johtaisi hajupäästöjen hallintaan ei ole YTV:n toimintahistorian eikä nykyisten päästöjen valossa todennäköistä. Uuden tekniikan käyttöönotto ei ole koko kaatopaikan toimintahistorian aikana toteutunut suunnitellulla tavalla vaan häiriötilanteet ovat olleet jatkuvia. Ympäristön kannalta kestävä ja ympäristönsuojelulain 42 §:n mukaiset luvanmyöntämisedellytykset täyttävänä ratkaisuna voidaan pitää vaihtoehtoisen sijoituspaikan löytämistä jätteenkäsittelykeskukselle ja/tai toimintojen hajasijoittamista pääkaupunkiseudulle.

4. VAIHTOEHTOJEN TARKASTELEMINE

Alueen immissiosietokynnyksen ylittyessä, luvanhakija on ohjattava etsimään huomattavasti intensiivisemmin haettuihin toimintoihin soveltuvia vaihtoehtoja muualta pääkaupunkiseudulta. Lupahakemukseen liitettyssä yleissuunnitelmassa mainitaan, että Uudenmaaliiton ja muiden tahojen yhteistyönä on parhaillaan tekeillä selvitys mahdollisista pilaantuneiden maiden, voimalaitosjätteiden ja rakennusjätteiden käsittely- ja loppusijoituspaikoista sekä ylijäämämassojen läjitysalueista. Suunnitelman mukaan selvityksessä käytettävissä olevien tietojen perusteella sopivien alueiden löytyminen em. tarkoituksiin on osoittautumassa erittäin hankalaksi. Vaihtoehtojen tarkastelu sivuutettiin myös kaatopaikan laajennusta ja pilaantuneiden maiden käsittelyä koskevassa YVA-selostuksessa (keväät 2001) viittaamalla samaan keskeneräiseen selvitykseen. On merkittävää, ettei jo ainakin vuoden tekeillä olleen selvityksen (osa)tuloksia julkaista eikä vaihtoehtottomuutta muutoinkaan perustella esim. tutkimustuloksiin vedoten. Epämääräistä viittaamista keskeneräiseen selvitykseen ei voida pitää riittävänä perusteluna vaihtoehtojen tarkastelun suorittamatta jättämiselle.

5. RAKENNUSKIELLON MERKITYS YMPÄRISTÖLUVAN KANNALTA

YSL 42.2 §:n sanamuodon mukaisesti ympäristöluvan myöntäminen estyy silloin, kun haettu hanke on ”asemakaavan vastainen”. Jos säännöstä tulkittaisiin suppeasti siten, että ympäristöluvan myöntäminen olisi kuitenkin mahdollista asemakaavan laatimista varten annetusta rakennuskiellosta huolimatta, päädyttäisiin niin YSL:n kuin MRL:nkin säännösten tavoitteiden vastaisiin lopputuloksiin, koska rakennuskiellon nimenomainen tarkoitushan on estää se, ettei alueelle osoiteta sellaisia toimintoja, jotka saattaisivat estää tai rajoittaa alueen kaavallista suunnittelua, kuten oheen liitettyssä (liite 2.) Helsingin yliopiston ympäristöoikeuden professorin Vesa Majamaan lausunnossa 13.5.2002 on sivulla 4 selkeästi todettu. Hän tuo esiin lausunnossaan (s. 4) myös sen näkökohdan, että edellä esitetty virheellinen tulkinta voisi

mahdollistaa lain säännösten kiertämisen siten, että ympäristöluvan hakija valittaa kaavapäätöksistä vain tarkoituksenaan saada ympäristölupa YSL 42.2 §:n estämättä.

Katsomme, että YSL 42.2 § estää ympäristöluvan myöntämisen silloin, kun hakemuksen kohteena oleva alue on asetettu rakennuskieltoon. Erityisesti nyt haetun hankkeen osalta se tarkoittaa sitä, että ympäristöluvan myöntäminen on mahdollista vasta, kun alueella on lainvoimainen juuri sen toiminnan salliva asemakaavavaraus, koska hanke on sellainen, ettei sille MRL 172.2 §:n mukaan ole mahdollisuutta myöskään myöntää poikkeamislupaa asetetusta rakennuskiellosta. Professori Majamaa toteaa asiasta seuraavaa (lausunnon s. 10):

”Ympäristönsuojelulain 42 §:n 2 momentin keskeinen sisältö on, että ympäristölupaviranomainen ennen ympäristöluvan myöntämistä varmistuu toiminnan edellyttämän rakentamisen kaavallisten tai poikkeamisluvan myöntämisedellytysten olemassaolosta. Ympäristöluvan kohteena oleva kaatopaikkatoiminta ja siihen liittyvä MRL:n mukaan luvanvarainen rakentaminen on mitä ilmeisemmin laajuudeltaan ja vaikutuksiltaan sellainen MRL 172 §:n 2 momentissa tarkoitettu hanke, jonka toteuttamiseen ei voida myöntää poikkeamislupaa asemakaavan laatimisen turvaamiseksi annetusta rakennuskiellosta. Mitä ilmeisimmin maakaatopaikan osalta asianlaita on samoin. Edellä mainittujen hankkeiden toteuttamisesta poikkeamisteitse on johdettavissa suoraan laista. Lainkohta on kirjoitettu siten, ettei se jätä tilaa eikä sijaa kaavallisen ratkaisun korvaavalle vaihtoehdolle. Ympäristölupaviranomaisen tulee siis jäädä odottamaan kaavan valmistumista ja lainvoimaiseksi tuloa.”
(alleviivaus tässä).

6. JOHTOPÄÄTÖKSET

Jätettyyn lupahakemukseen sisältyviä ympäristöselvityksiä voidaan pitää aikaisempiin hajanaisiin ja ainakin osittain epäluotettaviin kartoituksiin nähden edistyksellisinä. On tärkeää, että kaatopaikan pitäjä on (vihdoin) teetättänyt selvityksen kaatopaikka-alueen aiheuttamista haju- ja pölypäästöistä. Pölypäästöjä koskevat selvitykset ovat tosin vielä varsin hajanaisia (pölytasoa mitattu vain kahdesta pisteestä) ja melutasosta ei ole tuoreita mittaustuloksia.

Jo yksin VTT:n tekemä hajuselvitys on selvä osoitus siitä, kaatopaikkatoiminnot aiheuttavat naapurisuhteissa tarkoitettua kohtuutonta räsitystä kaikilla läheisillä asutusalueilla. Hajuselvitys kertoo siitä, että jätetoimintojen erittäin intensiivinen keskittäminen aiheuttaa

vääjäämättä ympäristön sietokyvyn ylittymisen. Toimintoja on välttämätöntä hajasijoittaa, että päästäisiin ympäristön kannalta kestävään lopputulokseen ja, että toiminnoille voitaisiin myöntää ympäristönsuojelulain luvanmyöntämisedellytykset täyttävä ympäristölupa. Alueen ympäristösietokyvyn ylittyessä, haettua lupaa ei tule myöntää vaan luvanhakija on ohjattava etsimään jätehuoltotoimintoihin soveltuvia vaihtoehtoja muualta pääkaupunkiseudulta tai lähialueilta.

Myös vesistö päästöjen osalta kartoitus on aikaisempiin selvityksiin verrattuna laajempi ja paremmin dokumentoitu joskin puutteita on vielä erityisesti kaatopaikan piilokuormituksen ja kaatopaikasta johtuvan Loojärven veden laadun muuttumisen arvioimisessa. Selvitysten pohjalta voidaan tehdä se johtopäätös, että aikaisimmissa lausunnoissa, muistutuksissa ja valituksissa esitetty käsitys kaatopaikan pitäjän luvattomasta pilaamistoiminnasta sekä alueen immissiosietokyvyn ylittymisestä pitää paikkansa. Esittämämme korvausvaatimus on siis selvästi osoitettu perustelluksi, vaikka kaatopaikan pitäjä pyrkiikin perusteetta väheksymään kaatopaikan vaikutusta Loojärven vedenlaatuun. Vähintään on selvää, että luvattoman pilaamisen määrä, laatu ja sen aiheuttamat vaikutuksen tulee YTV:n ja viranomaisten toimesta kattavasti tutkia, ennen kuin lupaa toiminnan laajennukseen voidaan myöntää, joten koko lupasia tulisi siirtää vaatimuksemme mukaisesti ympäristölupavirastolle.

Koska ympäristöluvan myöntämisen tulee odottaa edellä esitetyn tavoin myös asemakaavan lainvoimaisuutta, ei luvattomien päästöjen perusteellisesta tutkimisesta ja siihen liittyvästä korvauskäsittelystä tule tarpeetonta viivytystä lupakäsittelylle.

Helsingissä 15. päivänä toukokuuta 2002

Berndt Brunowin ja Niemis Kb:n valtuuttamina

Ympäristölakiasiantoinmisto Niemelä & Sario Oy

Juha Sario, OTK, lakimies

Sakari Niemelä, OTK, lakimies

- LIITE 1. Muistutus Ämmässuon jätteenkäsittelykeskuksen lupahakemuksesta koskien yhteiskuntajätteen kaatopaikkaa, biojätteen kompostointilaitosta ja -kenttää, hyöty- ja ongelmajätteiden vastaanottoa sekä kaatopaikkavesien ja kaasun käsittelyä.
- LIITE 2. Ympäristöoikeuden professori Vesa Majamaan lausunto 13.5.2002.